

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

TUNUS **ÜLKE RAPORU**

Dış Ticaret Müdürlüğü

Mart 2024

İÇİNDEKİLER

GENEL BİLGİLER	3
1.1. Coğrafi Konum.....	3
1.2. Siyasi ve İdari Yapı.....	3
1.3. Nüfus ve İşgücü Yapıcı.....	4
SEKTÖRLER	7
2.1. <i>SEKTÖRLER</i>	7
2.1.1. Tarım ve Hayvancılık.....	7
2.1.2. Sanayi.....	8
2.1.3. Madencilik.....	8
2.1.4. Enerji.....	8
2.1.5. Hizmet Sektörü.....	9
DIŞ TİCARET	9
3.1. <i>DIŞ TİCARET</i>	9
3.1.1. Genel Durum.....	9
3.1.2. Başlıca Ülkeler İtibariyle Tunus'un İthalatı (Bin Dolar).....	9
3.1.3. Başlıca Ülkeler İtibariyle Tunus'un İhracatı (Bin Dolar).....	10
3.1.4. Başlıca Ürünler İtibariyle Tunus'un İthalatı (Bin Dolar).....	11
3.1.5. Başlıca Ülkeler İtibariyle Tunus'un İhracatı (Bin Dolar).....	11
TÜRKİYE İLE TİCARET	12
4.1. <i>TÜRKİYE İLE TİCARET</i>	12
4.1.1. Türkiye – Tunus Dış Ticaret Verileri.....	12
4.1.2. Türkiye'nin Tunus'a İhracatından Başlıca Ürünler (Bin Dolar).....	13
4.1.3. Türkiye'nin Tunus'un İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar).....	15
KONYA İLE TİCARET	16
5.1. <i>KONYA İLE TİCARETİ</i>	16
5.1.1. Konya – Tunus İhracat Rakamları.....	16
5.1.2. Konya – Tunus İthalat Rakamları.....	17
5.1.3. Türkiye-Tunus-Konya Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları.....	18

1. GENEL BİLGİLER

Resmi Adı	Tunus Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Parlamente Cumhuriyet
Resmi Dili	Arapça (Fransızca yaygın olarak kullanılmaktadır.)
Başkent	Tunus (Tunis) 1.003.000 kişi
Yüzölçümü	163.610 km ²
Nüfus	12,24 Milyon (2023 Tahmini – IMF)
Dini Yapı	Müslüman %99,1, %0,9 Diğer
Büyük Kentler	Sfax: 945.000, Sousse: 622.000, Kairouan: 565.000, Gabès: 366.000, Bizerte: 552.000 (kişi)

Kaynak: Economist Intelligence Unit, Tunisia Country Report, IMF

1.1. Coğrafi Konum

Tunus, 162.155 km² yüzölçümüyle Kuzey Afrika'da yer alan bir ülkedir. Doğusu ve kuzeyinde Akdeniz, güneydoğusunda Libya, batı ve güney batısında Cezayir bulunmaktadır.

Kuzey bölgelerde ve kıyı boyu Akdeniz iklimi, iç kesimlerde ve güney bölgelerde yarı kurak çöl iklimi hakimdir. 1300 km'lik kıyı şeridinde sahip olan Tunus'un kuzeyi ve güneyi arasında yer şekilleri açısından büyük farklılıklar bulunmaktadır. Kuzey ve batı bölgeleri arasında dağlık bir yapı göze çarparken, orta bölgelerde stepler, güneyde ise büyük çöller yer almaktadır.

Ülkede sıcaklık 11,4 (Aralık) ve 29,3 (Temmuz) arasında değişir. Kış boyunca sağanak yağış devam eder. Orta bölgelerde zeytin ağaçları, güneyde ise hurma ağaçları bulunmaktadır.

En önemli akarsuları, Oued Medjerda et Oued Méliane olup, güneyde yer alan Tozeur ülkenin en önemli gölüdür.

1.2. Siyasi ve İdari Yapı

Geçmişte Kartaca Uygarlığı olarak anılan Tunus, 1574'te Uluç Ali Reis ile Sinan Paşa tarafından Tunus şehrinin ele geçirilmesi ile bütün Tunus, Osmanlı Devletinin bir eyaleti haline gelmiştir. 1881 tarihinde Fransa ile yaptığı Bardo Antlaşması ile Tunus Fransa'nın himayesi altına girmiştir. 1956 yılında ise Fransız sömürgesi olmaktan çıkarak bağımsızlığını ilan etmiştir. Bağımsızlığını kazanan Tunus 30 yıl Habib Burgiba tarafından ardından da 23 yıl da Zeynelabidin bin Ali tarafından yönetilmiştir. 2011 yılında yaşanan Arap Baharının ardından ülke çok partili demokrasiye geçmiştir. Bu tarihten günümüze kadar pek çok hükümet kurulmuştur. Ancak istikrarlı bir yönetim halen sağlanamamıştır.

1.3. Nüfus ve İşgücü Yapısı

Tunus nüfusunun %98,2'sini Araplar, %1,2'sini genelde Tunus'un güney bölgesinde yaşayan Berberiler, kalanını ise Fransızlar ve İtalyanlar oluşturmaktadır. Tunus nüfusunun, %98'i Müslüman (büyük çoğunluk Maliki Mezhebi), %1'i Yahudi, %1'i de Hristiyanlar ve diğer dinlerdir.

Nüfusun %80'inin orta sınıfta yer aldığı kabul edilen Tunus'ta, halkın %4'ü asgari hayat standartlarının altında yaşamaktadır. Tunus nüfusunun %64'ü kentlerde yaşamakta, ailelerin %80'i mülkiyeti kendilerine ait konutlarda yaşamaktadırlar. Hane sayısının %99,5'inde elektrik,

%97,8'inde su, %97,1'inde TV ve %85,2'inde mobil telefon bulunmaktadır. Tunus Sosyal Sigortalar Kurumunun üyelerine uzun vadeli ve düşük faizli otomobil kredisi sağlamasının etkisiyle, ülkedeki otomobil sayısında büyük artışlar görülmüş, 1994 yılında ailelerin %15'i otomobil sahibi iken bu oran şimdi %22,6 olmuştur.

Resmi rakamlara göre %18,3 olan işsizlik, ülkenin kronikleşen temel ekonomik sorununu oluşturmaktadır. İş gücünün %49'u hizmet, %17,9'u tarım ve %33,1'i sanayide istihdam edilmektedir.

Tunus Afrika'nın en iyi kalifiye iş gücüne sahip ülkesidir. Tunus'ta 10.000 civarında çeşitli dallarda mühendis bulunmaktadır Tunus'ta iş başvurularının %53'ü, üniversite mezunları veya profesyonel yetişmiş iş gücüne sahip kişilerce yapılmaktadır. Tunus'ta 2000 kişiye bir bilim adamı düşmektedir. Tunus'ta yeterli sayıda mühendis ve kalifiye eleman bulunmakta, elemanın tecrübesine ve niteliklerine bağlı olarak ücretleri değişmektedir.

Tunus'ta yabancı dil olarak Fransızca kullanılmakta ve çok yaygın olarak konuşulmaktadır. İngilizce bilen kişi sayısı çok sınırlı olmakla birlikte, özellikle Türkiye'de çeşitli üniversitelerde eğitim görmüş eleman bulmak mümkündür. Vasıfsız iş gücü temininde bir sorun bulunmamaktadır.

Aylık ücret, ilgili kanuna göre belirlenen asgari ücrete uygun olmak şartıyla, toplu sözleşmeler veya işçi-işveren arasında yapılacak sözleşmeyle serbestçe belirlenmektedir. Asgari ücretler, aylık 40 saat üzerinden 246 TD ve 48 saat üzerinden 286 TD dir. Ülkede eğitime özel bir önem verilmektedir. Burada amaçlanan, belirlenen ekonomik ve toplumsal kalkınma hedefleri doğrultusunda ülkedeki yetişmiş, eğitilmiş nüfusun oranının yükseltilmesidir.

Okula giden kız ve erkek çocukların sayısı hemen hemen eşit düzeydedir. Devletin eğitim-öğretim harcamaları toplam GSYİH'nin %5'ini oluşturmaktadır. 13 üniversite bulunan ülkede yükseköğrenim gören öğrenci sayısı 336 bindir. Üniversitede okuyan kız öğrencilerinin oranı %59,5'tur.

Yükseköğretim kurumlarında her bir öğretim görevlisine 17,4 öğrenci düşmektedir. Genel bütçe içerisinde yükseköğretime ayrılan pay %6,1 düzeyindedir. Tunus Sosyal Sigorta Sistemi hemen hemen bütün ücretli ve hak sahiplerine mesleki ve sosyal kategorilerine bakmaksızın hizmet vermektedir. Sosyal sigorta işveren payı% 18, sosyal sigorta işçi katkı payı ise %8,47 olup, toplam %26,47'dir.

1.2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023*	2024*	2025*	202	2027	2028*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	46,36	51,27	53,48	54,92	57,04	59,04	61,27
GSYİH Büyüme Fiyatlar - (%)	2,5	1,3	1,9	2,3	2,6	2,6	2,6
Kişi Başına Düşen Milli Gelir \$)	3.822	4.191	4.336	4.418	4.555	4.683	4.828
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	8,3	9,4	9,8	8,7	7,7	7,4	5,6
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-8,6	-5,8	-5,4	-5,4	-4,9	-4,6	-4,6
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	15,2	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	12,13	12,24	12,34	12,43	12,52	12,61	12,69
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	79,8	77,8	77,1	74,3	71,9	69,5	67,2

(*) Tahmini veriler Kaynak: IMF-2023

Tunus ekonomisinin genel yapısı incelendiğinde, ülkenin bağımsızlığını kazandığı 1956 yılından 1970'li yıllara kadar devletin ekonomik yaşama önemli ölçüde müdahale ettiği görülmektedir. Sömürge döneminin bir sonucu olarak yabancıların elinde bulunan geniş araziler 1964 yılında kamulaştırılarak köylülere dağıtılmış, aynı dönemde köylüleri tarım kooperatiflerinde örgütlemeye yönelik girişimlerde bulunulmuş, ancak söz konusu girişimlerden kırsal kesimdeki yaygın muhalefet ve kredi veren devletlerin baskısı sonucunda vazgeçilmiştir. Tunus'ta 1972 yılından itibaren özel sektör yatırımlarının teşvik edilmesi amacıyla bazı önlemler yürürlüğe konmasına rağmen, gerçek anlamda serbest piyasa ekonomisine ancak 1987 yılında adım atılabilmektedir.

Tunus ekonomisi, turizm başta olmak üzere, hizmet sektörü, tarım, tekstil ve hazır giyim, hafif sanayiler ile petrol ve fosfat üretimine dayanan gelişme yolunda bir ekonomidir. Kalkınmaya dönük yatırımlarda gerek Batılı devletlerin (1990'lı yılların ikinci yarısından itibaren Avrupa Birliği), gerek uluslararası kuruluşların sağladığı mali destek önemli yer tutmaktadır.

Tunus ekonomisinin dünya genelinde meydana gelen çeşitli ekonomik çalkantılara rağmen nispeten olumlu görüntü sergilemeye devam etmektedir. Tunus, ekonomiye ilişkin müdahalelerini sosyal istikrar, ücretler ve istihdam üzerindeki olumsuz etkileri en aza indirecek şekilde uygulamaya büyük gayret sarf etmektedir. Dünya geneline göre küresel krizden en az etkilenen ülke olmuştur.

Gıda ürünleri ithalatta önemli bir yer tutmakla birlikte ülke, başta zeytinyağı olmak üzere önemli bir tarım ürünleri ihracatçısıdır. Dünya fosfat üretiminde ilk sıraları alan Tunus, fosfatı işleyerek fosforik asit ve gübreye dönüştürmektedir. Ülkede petrol ve gaz üretilmektedir. İmalat sektöründe ise, tekstil ve deri ürünleri en önemli ihraç kalemlerini oluşturmaktadır.

Üretimde ve ihracatta fosfat ve petrol eski önemini yitirmiştir. Diğer taraftan tekstil, gıda işleme, elektrikli ürünler önem kazanmıştır.

Tunus, tekstil, makine ve elektrikli ürünler, otomotiv parçaları, eczacılık ürünleri, ayakkabı ve deri, gıda ve bilişim teknolojilerine yapılacak yatırımlar açısından rekabet avantajına sahip olduklarını duyurmuştur.

Tunus iç pazarının küçük olduğu düşünüldüğünde Tunus'un AB, Orta Doğu ve Kuzey Afrika'daki daha büyük pazarlara giriş imkanını da yatırımcılara sunduğu görülmektedir. AB ile arasındaki Ortaklık Anlaşması, Avrupa pazarına girişte sanayi ürünlerinde gümrüksüz giriş imkanı sağlamaktadır.

İstihdam, bölgesel kalkınma, güvenlik ve istikrar, adalet olmak üzere dört temel başlık altında oluşturulan Eylem Planı Ulusal Kurucu Meclisine sunulmuştur.

Eylem Planında, demokratik reformların gerçekleştirilmesi kapsamında, bağımsız bir yüksek seçim kurulunun, bağımsız bir görsel ve işitsel bilgi yüksek kurulunun kurulması, yolsuzluklarla mücadele için özel bir hukuki teşkilatın, sosyal paktın oluşturulması için ulusal bir konseyin ve temel reformlarla ilgili ulusal bir diyalog platformunun oluşturulması çalışmalarına yer verilmiştir. Eylem Planında sektörler göre alınacak tedbirler ve reformlarla ilgili başlıklar aşağıda sunulmaktadır.

- Siyasi hayatı ve demokratik reformları geliştirmek,
- Genel boyutta başta olmak üzere tüm boyutlarda güvenlik duygusunu pekiştirmek,
- Merkeze yakın bir sosyal yapı, ılımlı bir dini model ve çok kültürlü bir ortam,
- Hesap sorabildiği gibi barıştırmayı sağlayabilen bir adalet sistemi,
- İyi ve etkili bir yönetim,
- Yoksullukla mücadele,
- İşsizliğin düşürülmesi ve işe alım mekanizmalarının geliştirilmesi,
- Ekonomiyi ve yatırım ortamını geliştirmek, genel dengeleri korumak,

- Sosyal yaşam koşullarının iyileştirilmesi için herkese yönelik çok boyutlu ve global kalkınma,
- Sağlıklı bir çevrenin niteliklerini birleştirmek ve doğal felaketleri öngörebilmek
- Dengeli bir bölgesel kalkınma
- Dış siyaset

Tarım ve balıkçılık sektörünün GSYİH'daki payı %9'a yükselmiştir. İhracat gelirlerinin ise özellikle gıda işleme alanında yaklaşık %10'u bu sektörden elde edilmektedir. Bu sektör toplam işgücünün yaklaşık %16'sını istihdam etmektedir. Yerli üreticileri korumak için AB dışı ülkelerden gelen ürünlere Tunus belirgin ticari engeller uygulamaktadır. Özellikle sermaye malı olmayan ithalata tarife dışı engeller uygulanmaktadır.

Tunus, Genel Preferanslar Sistemi çerçevesinde mamul mallarda, tarımsal ürünlerde ve el sanatları ürünlerinde; ABD, Kanada, İsviçre, Avustralya ve Japonya'nın tercihli tarifelerinden yararlanmaktadır. Ayrıca Mısır, Fas, Ürdün ile tarife engellerini kademeli olarak tümüyle indirmeye yönelik Serbest Ticaret Anlaşmaları bulunmaktadır. 1998 yılında Davos'taki Dünya Ekonomik Forumu'nda yayınlanan Rekabet Raporu'nda Tunus Kuzey Afrika'daki ikinci güçlü ülke olarak değerlendirilmiştir.

2023 yılında Tunus'un sabit fiyatlara göre GSYİH'ndaki artışın yılda %1,3 olacağı tahmin edilmektedir. Bu dönemde, sanayi üretiminin yılda ortalama %4,2 oranında tarım üretiminin ise %2,6 oranında büyümesi beklenmektedir. Aynı dönemde enflasyon oranının yılda ortalama %10,9 olacağı tahmin edilmektedir.

SEKTÖRLER

2.1. SEKTÖRLER

2.1.1. Tarım ve Hayvancılık

Ülke milli hasılasının yaklaşık %10'unu oluşturan tarım sektöründe, çalışan nüfusun beşte biri istihdam edilmektedir. Tarım arazilerinin önemli bir kısmı buğday ve arpa üretimi için kullanılmaktadır. Üretim talebi karşılayamadığı yıllarda aradaki fark ithalat ile karşılanmaktadır. Ülkede hayvancılık ve sulu tarım yapıyor olsa da üretim çoğu zaman tüketimi karşılayamamaktadır. Zeytinyağı, hurma ve işlenmiş balık Tunus'un önemli tarımsal ihrac kalemleri arasında yer almaktadır. Zeytinyağı ihracatından önemli ihracat gelirleri elde edilmektedir. Son yıllarda üretim yöntemlerinin iyileştirilmesi sektörün gelişmesine ve modernleşmesini sağlamakla beraber, iç talebin karşılanmasına katkı sağlamıştır. Ülkede organik tarımın payı artmaya devam etmektedir. Yıllara ve rekolteye göre değişimle birlikte, Tunus'ta üretilen zeytinyağının yaklaşık %75'i ihrac edilmektedir.

Tunus, AB ülkelerinden sonra, dünyanın en büyük zeytinyağı üreticisi konumdadır. Tarım ürünlerinin ihracatında (balıkçılık ürünleri dahil) AB ülkelerinin payı %44, Mağrip ülkelerinin (Fas, Tunus, Cezayir, Libya, Moritanya) payı ise %24'tür.

2.1.2. Sanayi

Sanayi yaklaşık % 22,7'lik bir paya sahip ve sağladığı istihdam %32,8'dir. En önemli sanayi ürünü fosfattan üretilen gübredir. Tunus, yıllık 10 milyon tonluk üretimiyle dünyanın en büyük fosfat üreticileri arasında yer almaktadır. Fosfat madenciliği ve sanayisi dışında deri ve tekstil sanayileri de önemli sektörler arasında yer almaktadır.

Tunus Sanayi ve İnovasyonu Geliştirme Ajansı (APII) verilerine göre, Tunus'ta çalışan sayısı 10 veya üstü olan sanayi şirket sayısı toplam 5.328 olmak üzere, bu şirketler arasında 2.350'si tamamen ihracata yönelik faaliyet göstermektedir. Şirketlerin sektörlere göre dağılımı aşağıda yer almaktadır. Tunus'ta sanayi sektörü ülke ekonomisinin %30,4'ünü temsil etmektedir. Ülkedeki en önemli sanayi faaliyetleri arasında tekstil ve deri, petrol üretimi ve fosfat yer almaktadır. İmalat sanayinin sektörlere göre dağılımı ve payları sırasıyla; %26,6 tekstil-giyim ve deri sektörü, %22,7 mekanik-elektrik sektörü, %18,1 kimya sektörü,, %16,6 gıda sektörü ve %9,2 inşaat malzemeleri sektörü.

Tekstil ve giyim sanayi konfeksiyon sanayinin en önemli sektörler arasında yer almakta olup, ülke anayisinin gelişiminde önemli katkılarda bulunmuştur. İhracatının %26,4'ü bu sektörde gerçekleştirilmekte olup, toplam tekstil ihracatının %92'si giyim ürünlerinden oluşmaktadır. Tunus dünyanın önde gelen giyim tedarikçileri arasında yer almakta olup, ihraç edilen başlıca ürünler arasında iş kıyafetleri, mayo, iç giyim ve kot pantolon yer almaktadır. Tekstil Giyim sektörü Tunus sanayisinin temeli sayılmakta ve ülke ekonomisinde sosyo-ekonomik dengesini korumasına güçlü katkılarından dolayı özel ve stratejik bir öneme sahiptir.

2.1.3. Madencilik

Tunus'un madencilik sektöründe petrol, doğalgaz ve fosfat üretimi hakim durumdadır. Hidrokarbon bazlı enerji kaynakları kısıtlı olmakla birlikte, ülkenin petrol ve doğalgaz rezervleri yine de ülkenin büyümesine ve gelişmesine önemli katkılar sağlamıştır. Ancak, son yıllarda bu kaynaklarda yeterli üretim artışı olmaması, yeni kaynak bulunamaması ve izlenen enerji politikaları nedeniyle ortaya çıkan ağır enerji faturaları, Tunus'u yenilenebilir enerji gibi farklı enerji kaynakları yaratmaya zorlamaktadır.

Tunus'ta bulunan başlıca madenler arasında fosfat, demir, alçıtaşı, tuz, kurşun, çinko, baritin, silisli kumlar, kalsiyum karbonat bulunduğu belirtilmektedir.

2.1.4. Enerji

Doğal kaynakları sınırlı olan ve enerji ihtiyacı her geçen gün artan Tunus'un; son dönemde enerji açığına çözüm arayışlarında yenilenebilir enerji üretiminin geliştirilmesi ve enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi programını benimsemiş olduğu ve 2017 yılından bu yana bu sektörde olumlu ilerlemeler kaydedilmektedir.

2.1.5. Hizmet Sektörü

Hizmet sektörü ülke ekonomisinde önemli bir rol oynamakta ve milli hasılda en büyük paya sahip (yaklaşık %63,6) ve sektörün sağladığı istihdam %52,2'dir. Tunus Turizm Federasyonu için KPMG etüt bürosu tarafından yapılan bir çalışmada, Tunus İstatistik Kurumu verilerine göre, 2019 yılında Tunus'ta turizm sektörünün milli hasılasına göre payı %4 ancak Dünya Turizm Örgütü tarafından belirlenen standartlara göre yapılan hesaplamalarda bu oran %14,2'ye yükselmektedir. Bu sektörün toplam istihdamda payı %9,4'dür. Tunus Turizm Ofisi tarafından açıklanan verilere göre, 31 Aralık 2019 yılında Tunus'a gelen turist sayısı 9,4 milyon olarak açıklanmış olup, 2018 yılına göre %13,6'lık bir artış kaydedilmiştir. Ayrıca, turizm gelirlerinde %35,7 oranında bir artış kaydederek 5,6 milyar Tunus dinarına (yaklaşık 1,9 milyar ABD doları) ulaştığı açıklanmıştır.

DIŞ TİCARET

3.1. DIŞ TİCARET

3.1.1. Genel Durum

Tunus'un dış ticaretine baktığımızda, Son yirmi yıl süresince sürekli dış ticaret açığı verdiği görülmektedir. Her yıl 3 ile 7 milyar dolar aralığında olmak açık vermektedir. 2022 yılında ülkenin ihracatı 19 milyar dolar, ithalatı 27 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülkenin dünyaya ihracatında en önemli ürünleri, kablolar ham petrol, zeytinyağı, petrol yağları, hazır giyim, elektrik devresi teçhizatları, kimyasallar, oto yedek parçalar, azot, fosfor, potasyum ve plastik eşyadır.

Ülkenin dünyadan ithalatında en önemli ürünler, petrol yağları ve gazları, buğday, ham petrol, otomobiller, elektrik devresi teçhizatları, kablolar, bakır teller, demir-çelik yarı mamuller ve entegre devrelerdir.

3.1.2. Başlıca Ülkeler İtibariyle Tunus'un İthalat (Bin Dolar)

Ülkeler	2022
Dünya	26.672.667
İtalya	3.895.674
Çin	2.792.091
Fransa	2.765.299
Türkiye	1.633.935
Cezayir	1.588.332
Almanya	1.494.150
İspanya	1.113.140
Rusya Federasyonu	938.665
Amerika Birleşik Devletleri	761.389

Gemi depoları ve sığınaklar	682.689
Suudi Arabistan	655.399
Azerbaycan	590.969
Hindistan	531.974
Yunanistan	482.835
Brezilya	373.546
Birleşik Arap Emirlikleri	371.101
Romanya	357.898
Mısır	315.042
Belçika	312.713
Arjantin	251.868
Ukrayna	248.539
İsviçre	244.941
Hollanda	222.969
Birleşik Krallık	219.759

Kaynak: TradeMap

3.1.3. Başlıca Ülkeler İtibariyle Tunus'un İhracatı (Bin Dolar)

Ülkeler	2022
Dünya	18.545.385
Fransa	4.127.783
İtalya	3.118.673
Almanya	2.396.192
İspanya	831.677
Bölge Nes	817.521
Libya Eyaleti	793.602
Birleşik Krallık	458.431
Amerika Birleşik Devletleri	438.507
Hollanda	411.273
Türkiye	358.369
Gemi depoları ve sığınaklar	346.599
Belçika	340.146
Cezayir	329.016
Hindistan	304.413
Fas	274.071
Malta	204.762
Polonya	192.474
Romanya	173.271
İsviçre	162.680
Bangladeş	152.091
Birleşik Arap Emirlikleri	123.347
Kanada	110.132
Avusturya	108.821

Kaynak: TradeMap

3.1.4. Başlıca Ürünler İtibariyle Tunus'un İthalatı (Bin Dolar)

Ürünler	2022
Tüm ürünler	26.672.667
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler; maden . . .	5.099.152
Elektrikli makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar, televizyon . . .	3.071.716
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	1.790.813
Plastikler ve plastiklerden eşyalar	1.685.956
Hububat	1.492.952
Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve bunların parça ve aksesuarları	1.365.495
Demir ve çelik	1.082.983
Pamuk	717.601
Bakır ve bakırdan eşya	569.266
Eczacılıkla ilgili ürünler	568.357
Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazırlanmış yenilebilir yağlar; . . .	467.395
Optik, fotografik, sinematografik, ölçüm, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi . . .	465.491
Kağıt ve karton; kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	430.193
Tuz; kükürt; topraklar ve taş; sıva malzemeleri, kireç ve çimento	373.030
Demir veya çelikten eşyalar	370.112
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	362.123
Yağlı tohumlar ve yağlı meyveler; çeşitli tahıllar, tohumlar ve meyveler; endüstriyel veya tıbbi . . .	354.613
Suni ve sentetik kesikli lifler	302.802
İnorganik kimyasallar; değerli metallerin, nadir toprak metallerinin organik veya inorganik bileşikleri . . .	296.323
Organik kimyasallar	280.431
Örme veya tığ işi olmayan giyim eşyası ve giyim aksesuarları	273.659
İnsan yapımı filamentler; şerit ve benzeri insan yapımı tekstil malzemeleri	257.729
Çeşitli kimyasal ürünler	243.554
Ahşap ve ahşap eşyalar; odun kömürü	225.010

Kaynak: TradeMap

3.1.5. Başlıca Ülkeler İtibariyle Tunus'un İhracatı (Bin Dolar)

Ürünler	2022
Tüm ürünler	18.545.385
Elektrikli makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar, televizyon . . .	4.649.563
Örme veya tığ işi olmayan giyim eşyası ve giyim aksesuarları	1.795.553
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler; maden . . .	1.489.011
Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma	983.306

ürünleri; hazırlanmış yenilebilir yağlar; . . .	
Optik, fotografik, sinematografik, ölçüm, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi . . .	722.170
Örme veya tığ işi giyim eşyaları ve giyim aksesuarları	688.795
İnorganik kimyasallar; değerli metallerin, nadir toprak metallerinin organik veya inorganik bileşikleri . . .	675.722
Plastikler ve plastiklerden eşyalar	648.769
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	614.499
Gübreler	540.667
Ayakkabılar, tozluklar ve benzerleri; bu tür makalelerin bölümleri	512.530
Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve bunların parça ve aksesuarları	482.811
Demir veya çelikten eşyalar	346.707
Uçak, uzay aracı ve bunların parçaları	326.572
Yenilebilir meyve ve kuruyemişler; narenciye veya kavun kabuğu	310.462
Diğer hazır tekstil ürünleri; setler; yıpranmış giysiler ve yıpranmış tekstil ürünleri; paçavra	297.644
Demir ve çelik	275.751
Tuz; kükürt; topraklar ve taş; sıva malzemeleri, kireç ve çimento	270.381
Mobilya; yatak takımları, şilteler, şilte destekleri, minderler ve benzeri doldurulmuş mobilyalar; . . .	253.849
Balıklar ve kabuklular, yumuşakçalar ve diğer suda yaşayan omurgasızlar	238.293
Kağıt ve karton; kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	226.750
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	145.839
Tahıl, un, nişasta veya süttten elde edilen müstahzarlar; pastacılık ürünleri	116.644
Bakır ve bakırdan eşya	114.782

Kaynak: TradeMap

TÜRKİYE İLE TİCARET

4.1. TÜRKİYE İLE TİCARET

4.1.1. Türkiye – Tunus Dış Ticaret Verileri

	2021	2022	2023
İhracat Dolar	1.300.600.145	1.453.462.707	1.115.606.040
İthalat Dolar	221.703.047	260.323.878	257.198.630

4.1.2. Türkiye'nin Tunus'a İhracatından Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

Fasıl adı	İhracat Dolar
Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	102.690.923
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	97.600.713
Demir ve çelik	93.532.309
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	88.778.508
Plastikler ve mamulleri	80.404.573
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	70.059.272
Demir veya çelikten eşya	59.172.132
Örme eşya	53.593.609
Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü	53.389.992
Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	37.924.496
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	34.557.286
Hububat	30.733.050
Sentetik ve suni devamsız lifler	20.954.953
İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri	20.271.017
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	19.554.363
Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	17.705.510
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	17.579.323
Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	16.551.566
Vatka, keçe ve dokunmamış mensucat, özel iplikler, sicim, kordon, ip, halat ve bunlardan mamul eşya	15.539.349
Kauçuk ve kauçuktan eşya	14.781.756
Bakır ve bakırdan eşya	14.133.775
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	11.575.565
Adi metallere çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)	9.990.137
Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar	9.215.988
Cam ve cam eşya	8.937.572
Çeşitli mamul eşya (hijyenik havlu, bebek bezi, kalem, çakmak, fermuar, fırça vb.)	7.989.376
Örme giyim eşyası ve aksesuarı	7.404.436
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	7.251.788

Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	5.949.748
Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülasalar, tanenler, boyalar, pigmentler, vernikler, macunlar, mürekkepler, vb.	5.442.148
Özel dokunmuş mensucat, tuftedilmiş dokunabilir mensucat, dantela, duvar halıları, şeritçi ve kaytancı eşyası, işlemler	4.618.450
Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazır yemeklik katı yağlar; hay	4.617.887
Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	4.480.619
Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar	4.468.207
Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	4.352.769
Albüminoid maddeler, değişikliğe uğramış nişasta esaslı ürünler, tutkallar, enzimler	4.313.989
Yağlı tohum ve meyveler, muhtelif tane, tohum ve meyveler, sanayide ve tıpta kullanılan bitkiler, saman ve kaba yem	4.053.955
Uçucu yağlar ve rezinoitler, parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	3.562.363
Tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddeler	3.473.182
Balıklar, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar ve suda yaşayan diğer omurgasız hayvanlar	3.344.883
Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, mumlar, bakım müstahzarları, dişçilik müstahzarları	3.216.342
Odun veya diğer lifli selülozik maddelerin hamurları, geri kazanılmış kağıt veya karton (döküntü, kırıntı ve hurdalar)	3.176.477
Ayakkabılar, getrler, tozluklar ve benzeri eşya, bunların aksamı	2.982.669
Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları	2.843.854
Deri-saraciye eşyası, eyer-koşum takımları, seyahat eşyası, el çantaları vb mahfazalar, hayvan bağırsağından mamul eşya	2.705.394
Organik kimyasal ürünler	2.467.422
Emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş dokunabilir mensucat, dokunabilir maddelerden teknik eşya	2.381.371
Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni	2.328.579
Gübreler	1.766.213
Seramik mamulleri	1.610.834
Eczacılık ürünleri	1.552.706
Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	1.511.606
Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	1.483.801

Sebzeler, meyveler, sert kabuklu meyveler ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	1.419.507
Oyuncaklar, oyun ve spor malzemeleri, bunların aksam, parça ve aksesuarı	1.397.152
Şeker ve şeker mamulleri	1.227.374
Dokumaya elverişli diğer bitkisel lifler, kağıt ipliği ve kağıt ipliğinden	1.104.561
Adi metallere aletler, bıçakçı eşyası ve sofraya takımları, adi metallere bunların aksam ve parçaları	1.095.937
Yenilen çeşitli gıda müstahzarları (kahve hülusalari, çay hülusalari, mayalar, soslar, diyet mamaları, vb.)	1.050.915

Kaynak: TradeMap

4.1.3. Türkiye'nin Tunus'un İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

Fasıl Adı	İthalat Dolar
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	49.509.788
İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri	40.599.820
Gübreler	26.556.476
Plastikler ve mamulleri	15.641.974
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	15.336.282
Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	13.133.413
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	12.986.143
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	12.263.559
Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	9.711.863
Örme giyim eşyası ve aksesuarı	9.565.405
Demir ve çelik	9.556.325
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	7.190.171
Gemiler ve suda yüzen taşıt ve araçlar	5.234.450
Ayakkabılar, getrler, tozluklar ve benzeri eşya, bunların aksamı	4.982.185
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	4.673.178
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	2.145.128
Demir veya çelikten eşya	2.029.464
Sentetik ve suni devamsız lifler	1.911.548
Çeşitli mamul eşya (hijyenik havlu, bebek bezi, kalem, çakmak, fermuar, fırça vb.)	1.559.410
Seramik mamulleri	1.533.538

Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazır yemeklik katı yağlar; hay	1.395.546
Deri-saraciye eşyası, eyer-koşum takımları, seyahat eşyası, el çantaları vb mahfazalar, hayvan bağırsağından mamul eşya	1.157.870
Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	1.131.056
Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	1.014.821
Dokumaya elverişli diğer bitkisel lifler, kağıt ipliği ve kağıt ipliğinden	918.738
Balıklar, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar ve suda yaşayan diğer omurgasız hayvanlar	677.924
Diğer hayvansal menşeli ürünler (kıl, kemik, boynuz, fildişi, mercan, bağırsak, vb.)	576.944

Kaynak: TradeMap

KONYA İLE TİCARET

5.1. KONYA İLE TİCARETİ

5.1.1.Konya – Tunus İhracat Rakamları

Fasıl Adı	İhracat Dolar
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	6.969.945
Hububat	3.721.731
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	2.705.632
Plastikler ve mamulleri	1.817.841
Demir veya çelikten eşya	1.483.732
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	1.431.908
Gübreler	538.632
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	426.330
Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazır yemeklik katı yağlar; hayvansal ve bitkisel mumlar	295.760
Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları	271.293
Kauçuk ve kauçuktan eşya	254.519
Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar	169.929
Süt ürünleri, yumurtalar, tabii bal, diğer yenilebilir hayvansal menşeli ürünler	168.000

Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	161.898
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	136.470
Kakao ve kakao müstahzarları	108.600
Adi metallerden aletler, bıçakçı eşyası ve sofrta takımları, adi metallerden bunların aksam ve parçaları	108.371
Albüminoid maddeler, değişikliğe uğramış nişasta esaslı ürünler, tutkallar	70.241
Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülâsalar, tanenler, boyalar, pigmentler, vernikler, macunlar, mürekkepler, vb.	45.431
Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	41.423
Eczacılık ürünleri	38.308
Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	29.686
Lak, sakız, reçine ve diğer bitkisel özsu ve hülâsalar	24.588
Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	19.650
Adi metallerden çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)	13.909
Seramik mamulleri	10.558
Cam ve cam eşya	7.959
Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, mumlar, bakım müstahzarları, dişçilik müstahzarları	6.316
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	5.426
Deri-saraciye eşyası, eyer-koşum takımları, seyahat eşyası, el çantaları vb mahfazalar, hayvan bağırsağından mamul eşya	4.630
Sebzeler, meyveler, sert kabuklu meyveler ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	3.750
Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü	906
Emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş dokunabilir mensucat, dokunabilir maddelerden teknik eşya	900
Demir ve çelik	796
İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri	150

Kaynak: TÜİK

5.1.2.Konya – Tunus İthalat Rakamları

Fasıl Adı	İthalat Dolar
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	126
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	24
Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	10

Kaynak: TÜİK

5.1.3.Türkiye-Tunus-Konya Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları

Türkiye- Tunus Rakamları

	2021	2022	2033
İhracat Dolar	928.098	1.376.446	1.598.584
İthalat Dolar	150.605	266.831	396.453
Hacim	1.078.703	1.643.277	1.995.037
Denge	777.493	1.109.615	1.202.131

Kaynak:TradeMap

Konya-Tunus Rakamları

	2019	2020	2021	2022	2023
İhracat Dolar	12.076.203	13.455.120	17.948.941	19.691.714	21.058.298
İthalat Dolar	1.548.723	931	3.017	37.562	162
Hacim	13.624.926	13.456.051	17.951.958	19.729.276	21.058.460
Denge	10.527.480	13.454.189	17.945.924	19.654.152	21.058.136

Kaynak:TUIK